

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Memento.

Zombor szab. kir. város 1881-ben az ország városai közt a tizedik helyen volt, ma a harmincadik helyen van. A lakosság az utolsó 10 évben nem szaporodott, kereskedelmünk és iparunk lethargiában el, a város nem fejlődik, sőt határozottan visszafejlődik.

Ipari és kereskedelmi köreink érzik ezt a hanyatlást, szeretnének ezen segíteni, de ők gyengék, nem tehetnek semmit, a földbirtokososztály pedig, amelynél a pénz a hatalom, a befolyás, nem tesz semmit a város érdekében.

Harmincezer lakosságu kitűnő vasuti összeköttetéssel bíró városban egyetlen egy iparvállalat nincs. A lakosság nem producens, csak consumens, a nemzeti gazdaságnak nem hoz semmi hasznot, kivágorlása vagy elpusztulása semmi befolyással sem volna a gazdasági életre.

Belátják ezt iparos és kereskedők köreink és ennek a belátásnak következménye együttes szervezkedésük.

Szervezkedésük célja oda hatni, hogy ipartelepek, munkaalkalmak létesüljenek.

Elsősorban elhatározták, hogy cukorgyár alapítása érdekében keletkezett mozgalomhoz csatlakoznak oly értelemben, hogy a cukorgyárnak Zombor-

ban leendő felépítését javasolják és szorgalmazzák.

A cukorgyártás mint iparág gyarapítja a munkaalkalmakat, emeli a forgalmat és hasznára van a közvagyonosodásnak. Mint elsőrendű mezőgazdasági gyár, emeli a gazdasági értékeket és hasznára van a mezőgazdáknak.

A répatermelésnél a répaszeletek mint melléktermékek, a moslék erős állattenyésztésnek vetik meg alapját. A munkálatok számos munkáskéznek adnak kenyeret.

Most, mikor mozgalom indult meg a megyei cukorgyárak létesítésére, kellene mindent elkövetni, hogy a gyár Zomborban létesüljön.

Elsősorban itt Zombor környékén kell a megfelelő mennyiségű répatermő földet biztosítani.

Jegyezzen a város, jegyezzenek nagybirtokosaink a saját érdekükben minél nagyobb mennyiségű répatermő, adjon a város az épülő gyárnak kedvezményeket, hasson oda, hogy a gyár feltétlenül nálunk állítsassék fel.

Itt az utolsó óra. Működjünk közre egyesült erővel. Ha most elmulasztjuk a kellő pillanatot, helyrehozhatatlan kár hámul reánk.

A demokrácia fejlődése Magyarországon.

(Vége.)

Sajtószabadságunknak is van két nem demokratikus kolonca. Az egyik az előzetes lefoglalás, mely veszedelmesebb, mint a régi cenzura. A cenzor nem engedte meg a könyv vagy ujság kinyomatását, ha kifogása volt ellene; ma ki lehet nyomtatni s megjelenése után kobozzák el s még meg is büntetik érte.

A vallásszabadság is meglehetősen maradi elemeket tüntet fel. Van vallásszabadság nálunk, da csak az állam által bevett és elismert felekezetek részére. Kovács Gyula, az egyházjog kitűnő professzora szerint ez béklyóban levő vallásszabadság.

A közigazgatási hatóságok önkénye ellen nálunk nincs jogvédelem. A közigazgatási bíróság csak nagy vagyoni kérdésekben meg a vármegye és a kormányhatóságok közt felmerülő vitás kérdésekben bíraskodik. Toloncolni, gyűléseket és egyesületeket feloszlatni mind lehetséges a nélkül, hogy ebbe a bíróság beleavatkoznék.

Ha politikai és szabadságjogok tekintetében nem állunk olyan fokon, mint a nyugati államok, felmerül a kérdés: mindezt mi okozta? Semmi esetre sem a magyar uralkodó osztály rosszindulata; annak erkölse nem más, mint Német- vagy Angolországban. Tévednek azok is, akik a magyar faj jellemében keresik az okot, mint pl. Beksics Gusztáv, kinek nézete szerint a nyugati demokráciával szemben való elzárkózásunk a magyar faj konzervativizmusára vezethető vissza.

A nyugati demokráciával szemben való

A tavasz beálltával ne felejtse **festék, lakk, lakkfesték, ecset stb.** szükségleteit már most

RÁCZITS és CZVRKUSITS nagykereskedő cégnek

külön e célra :: :: :: **!! FESTÉKÜZLETÉBEN !!** ZOMBOR. Szentgyörgy-tér 6. szám

(dr. Pávlovits-féle palota) fedezni, mivel ezen cég az összes **festékárukat**, valamint az ezen szakba vágó összes más cikket nagy mennyiségben eredeti forrásból szerzi be s így csak ezen cégnél van alkalma a legjobb minőségű árut, **aránytalanul olcsó áron** bármily csekély mennyiségben beszerezni.

Ha tehát szüksége van bármilyen **vegyi és földfestékre**, finom, saját őrlésű tiszta **olajfestékre**, finom, finomabb és legfinomabb **borostyán padlófestékre**, rögtön száradó legfinomabb **linoleum padlófestékre**, finom **parkott fénymázra** és **viaszra**, ugyszintén finom **hintőfénymázakra** bármily minőségben, az összes **többi fénymázakra** bármely munkához, a legjobb minőségű **mázoló, festő és egyéb ecsetekre**, valamint kerti és vasbutorok festéséhez szükséges **email-lakk festékekre** eddig nem létezett jóminőségben, valamint ha szüksége van bármely néven nevezendő **fertőtlenítő szerekre, kátrányra** vagy **karbolineumra**, úgy forduljon becses megrendelésével a legnagyobb bizalommal cégünkhöz, mert ily módon sok pénzt és fáradságot megtakaríthat magának.

Iparosoknak gyári árak!

Megtisztelő látogatását kérve, jegyzünk

kiváló tisztelettel

RÁCZITS és CZVRKUSITS

nagykereskedők.

BOURBON a legkiválóbb cigarettá-
: : hüvely és papir. : :

Hamu és ártalmas zsiradék nélküli.

Gyári főraktár és elárúsítás:

30-10

Zomborban, a különlegességi tőzsdében.

ellenállásunk tulajdonképeni oka gazdasági és kulturális hátramaradottságunkban rejlik.

Nyugaton az első kezdetleges demokráciát tudvalevőleg a nemességgel ellentétbe kerülő erős városi polgárság küzdelme teremti meg. Csakhogy ott már a 13. században kifejlődnek a városok s a 14-15. században már virágzó fejlődésben vannak, míg nálunk előbb a török háborúk gátolják a városi fejlődést s később is megnehezíti az a körülmény, hogy országunk kiesik a világkereskedelem utvonalaiból s e miatt ipara és kereskedelme, a városi polgárság megerősödésének alapja, ki nem fejlődhetik. Mikor Franciaországban már háromemeletes palotákat építenek, nálunk még mindig kunyhókban laknak a városi polgárok. Ebben az időben a mi városi polgárságunk még oly gyöngye volt, hogy a rendek az 1689. évi 17. t. c.-ben kimondhatták, hogy az összes városok együttevve egyetlen egy szavazatot alkotnak az országgyűlésen. Aztán a városok nálunk arisztokratikusabbak és konzervatívabbak voltak, mint maga a nemesség. Kaszt-szellemük nem volt alkalmas a nyugati demokrácia befogadására.

Nálunk a hűbériségről a demokráciára való átmenetel lényegében véve a magyar nemesség műve. Nem nagylelkűségi rohamban tette ezt a nemesség, hanem igen nyomós társadalmi szükségességek hatása alatt. Először is a régi hűbéri jogrendszer miatt nem fejlődhetett ki erősebb pénzgazdaság s a nemesség rá volt szorulva a pénzre. Azonkívül harcban állott a dinasztával s e harcban is szüksége volt minél szélesebb rétegek támogatására. Ezek az okok birták rá a

nemességet a primitív demokrácia megtéremtésére.

S ez a primitív demokrácia, mely nem polgári, hanem csak módosított nemesi alkotmány, lényeges változás nélkül megmaradt mai napig. Kétségtelen, hogy a mai Magyarország más, mint az 1848-iki Magyarország, azonban a régi feudális demokráciának pillérei megmaradtak. Változás a sajtószabadság, az egyesülési és gyülekezési jog terén semmi, a választójog terén igen csekély s az alkotmánybiztosítékok sem egyebek, mint a nemes vármegye megerősítései.

A magyar társadalmi viszonyok fejlődése adja ennek magyarázatát. A demokráciának kialakulása hozzá van fűzve valamely osztály megerősödéséhez, mely követeli ezt a változást. Magyarországon azonban ilyen osztály még nem fejlődött ki.

Azt mondják, hogy Magyarországon tulajdonképen a földbirtokos nemesség uralkodik s ebben sok igazság van. A dzsentri ugyanis változáson ment át anyagában, de nem érdekeiben. A régi középnemesség részben elzüllött. Egy része elhelyezkedett a vármegyei hivatalokba, más része visszasülyedt a parasztságba. Viszont a parasztságnak és a zsidóságnak egy része földhöz jutott. Ez az új dzsentri azonban érdekeire nézve azonos a régivel, nem áll érdekeiben megváltoztatni az alkotmányt.

Kérdés, a városi polgárságnak érdekében áll-e a változás. A városi polgárság ezer szállal van fűzve az államhoz, mely a legnagyobb kapitalista, a legnagyobb vállalkozó, dönt az adó s a vasuti szállítások kérdésében és segívezi az ipart. Minden vállalkozónak

létéreke tehát, hogy az állammal jó viszonyban legyen, mert ha nem, nem kap subvenciót, kedvezményt s állami megrendeléshez nem jut. Az államtól függő s az állam támogatását élvező magyar polgárságnak tehát szintén nem érdeke a változás.

„Jó nekünk Christin király, olesó lesz a hering s lesz só bőven, ha vele tartunk” mondta a svéd parasztság a trónkövetelő Váza Gusztávnak.

A gazdasági proletariátus nagy, de niveauja oly alacsony még, hogy politikai erő kifejtésére képtelen. Az ipari proletariátus pedig még kicsiny.

Ez az oka, hogy eddig nem történt változás a primitív demokratikus alkotmányon. Kérdés, fog-e történni? Igen, ha majd a polgárság megerősödik. Tíz-huszezer embert lehet az államnak subvencionálnia, de milliókat nem. Ha majd a vámviszonyaink következtében beálló élelmiszer-drágaság mind jobban emeli a munkabért s ez ellen védekezve a polgárság a földbirtokosság ellen fordul; ha a művelődés terjedésével ipari proletariátusunk mindinkább erősödik, ha idővel apad a kivándorlás, mely eddig levezető csatornája volt a gazdasági elégtelenségnek; ha majd az értelmiségi pályákra való tödülést se a társadalom, se az állam nem bírja el, ugy hogy mind nagyobb értelmiségi proletárius is fog kifejlődni: akkor várható a változás. A lényeges változást azonban nem ezek, hanem a széles néprétegek anyagi helyzetének javulása, az ipar és kereskedelem kifejlődése fogja előidézni. Ehhez szükséges, hogy a földművelő nép mind nagyobb piacot teremtsen az ipar és kereskedelem számára s hogy teremt-

Doctorka.

— A Bácska eredeti tárcája. —

A tenger partját esapdossák a hullámok. A kék víz lassanként elveszti színét, sűrű habok tornyosulnak, majd nagy erővel ütődik a sziklákhöz. Elindul egy hajó, a kacsu Ancona, kevés utas van rajta, az is mind férfi, a bátrabbak, a merészebbek közül. A hajót felkapják a hullámok, egy oldalra dől, majd ismét a másik oldalára, az utasok, kik előbb még bátran vágta neki az utnak, sápadtan, szédülten fogódnak a karfákba; a bizonytalanság érzete remegve fut át a testeken.

Jön a Bóra.

A városban azért minden csendes. Valami gyanus szellő végigszáguld ugyan, de az ablakok telvék mégis, utána néznek a hajónak, kendőket lobogtatnak és örül némelyik, hogy nem ül most a hajón.

Az erkélyen egy férfi áll. Fiatalnak tetszik, de hajába ősz fűrtök vegyülnek. Nyári sapkáját lengeti valakik után, néz egészen elmerülve és aztán szobájába akar térni, mikor felülről, a második emeletről hang éri:

Valjon? Hát a doctorkának nő-látogatói szoktak lenni?

Nem is tudta azt Méltóságod? Az én lakásom egy átjáró ház, itt mindenki megfordul, aki akar valamit. Itt már az összes fürdővendégek meglátogattak. Méltóságod is el fog jönni.

Valjon? És mikor?

Ugy gondolom, mindjárt most. Délután van; pihenését elvégezte már és az esti sétára még nem lehet kimenni, ilyenkor legjobban töltheti el az időt nálam.

Jó, lejövök.

A méltóságos asszony pár napja van még csak itt. Kedves és fess, nagyon csinos gésa-ruhái vannak és remekbe szabott a lába. Az ilyeneket rövidesen ki lehet tapasztalni, mert nyár van és a nők egész nap fürdenek. Különösen egy piros selyem fogadó ruhája tetszett a méltóságos asszonynak, bő és rövid ujjakkal, melyek láthatóvá tették bársonyos-fehér karját. Ebben jön most le. Kopog és belép. A doctor arcát egy kissé megfutja szokatlan pirosság, de leküzdve azt, az udvarias háziur hangján kérdi: Parancsol Méltóságod az erkélyre kiülni talán?

Ó, nem, csak maradjunk itt. És megtesz a doctor nekem valamit?

Ha módomban áll, szívesen.

Olvasson fel a verses kötetéből.

Nem értem. Méltóságod alig három napja van itt, keveset beszélünk egymással és versokról meg egyáltalán nem. Honnan tudja hát, hogy verseim vannak?

Hisz arról beszél a villában itt mindenki. A doctorka ügyességét beszélik a lányok, az asszonyok, hogy ugy tud dalolni, mint egy madár.

Na, ha ugy van, felolvasok azért, hogy belássa, milyen nagy tulzás, amit beszélnek.

Tényleg verselgetek, nem sok komolysággal; amit látok, azt egyuttal megérezem a szívemmel és ebből aztán dal lesz. Lehet, hogy ez tetszik ezeknek a nőknek, de hát sok fontosságot nem tulajdonítok nekik.

És a doctor olvas. Hangja, mely egykor zugott, majd csengett, hajlékony volt és színező, most fátyolozott és itt-ott elhaló, de meg volt árnyalatjaiban az a különös zengzet, melyen a költő csak a saját termékeit tudja elszavalni.

Szép? — kérdi azután, és a szép asszony meglepetten szól, szinte kételkedőn: Valóban ön ezeknek a szerzője? Hisz akkor ön egy remek ember!

De nem olyan, mint amilyen remek a méltóságos asszony. Figyelmével annyira kitüntet, hogy színt szégyenlem magam, vagy tán gúny rejlik mögötte.

Olvasson tovább, és evvel legjobban bizonyítom, hogy érdekel. Szerelmi dalai is vannak? Azokból.

Kérem, olyan is van, bár legkedvesebbet csak ugy tudnám előadni, ha partnerem van. Minő partner?

Egy nő, akihez intézem a suttogó szavakat, mint Cyrano az erkély alatt.

Ha nőként eléggé megfelelek én, ugy kérem rendelkezék velem.

A doctor elkezd, hangja mindinkább érce- sebb lesz, majd lágyan olvadó, a verseskönyvet is már félredobja, kezével gestikulál, — a nő

hessen, földhöz kell juttatni s megtanítani a föld jobb művelésére.

S mind e változásnak előfeltétele az általános, egyenlő, titkos választójog.

Attól nem kell tartanunk, hogy az idegen intézmény veszedelmet hoz reánk s kockáztatja a mai intelligencia uralmát. Egész alkotmányunk, mint br. Kemény Zsigmond rámutatott, régi időben átvett idegen intézményeken nyugszik. Avagy Angol- és Franciaország állapota, ahol ez a demokrácia megvan, rosszabb mint a miénk? Azoknak ipara és kereskedelme gyöngébb, mint a miénk? Azoknak kulturája elmaradottabb, mint a miénk? Kétségtelen, hogy nem hozhat ránk veszedelmet az az intézmény, mely a nyugaton ilyen áldással járt.

A teljes demokrácia nem is kockáztathatja az intelligencia uralmát, nem azért, mert csak ott következhetik be, ahol megvan hozzá a kellő műveltség. Nem hogy kockáztatna az uralmát, ellenkezőleg, hozzásegíti az uralomhoz.

A demokrácia elkövetkezése történelmi szükségesség. Mindenütt bekövetkezik, ahol az ipar és kereskedelem bizonyos fokra emelkedik, ahol a népesség megszorodik, ahol a városok fellendülnek, ahol a nép bizonyos művelődési fokot elér. Ha e feltételek beállnak, be fog következni nálunk is.

Lapunk legközelebbi száma a május 1-sei munkaszünet miatt május hó 5-én, pénteken jelenik meg.

Gyámoltalan kereskedelem!

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy gonosz mostoha, ki csufédes leányait cifrázatta, cicomázta, bálba vitte, hogy mulassanak az életben, de a szép árva Hamupipókéét sötét kopott, gyapotruhába bujtatta, simára fésült fejjel, hogy fel ne tűnhessen s akinek lencsét kellett szedegetnie egy feneketlen tálból, amíg a többiek kimulatják magukat, úgy istenigazában.

A társadalom, a gonosz mostoha,

s a szépséges Hamupipóke: az árva magyar kereskedelem, amelyet darócruhába öltöztetnek, lenéznek, megmosolyognak, amelynek kötelességei vannak és jogai nincsenek. Amely mindig ad és sohasem kap. Ha csak megszegyenitést, oldalbarugást, kegyelemdőfést, sértést, megadózást, kiuzsorázást nem. Megbecsülést, elismerést sohasem, az biztos.

Sokáig tartott, míg Hamupipókéért eljött a királyfi aranykerékű hintón, piros rózsá kocsiban. Mi nem várhatunk addig. Összefogózkodva, magunkban bizva, senkitől sem kérve és várva a magunk erejéből és becsületéből kell a társadalomban új csapást vágnunk, amelyen büszkén haladhatunk, öntudatosan, felemelt fővel, azon az uton, amely az új Magyarországhoz vezet, amelynek alapja a munkás polgári társadalom s amelynek legfontosabb szerve a magyar kereskedelem, tehát mindenki, aki szolgálatába szegődött: főnök, alkalmazott s a világi piacokat közvetítő kereskedelmi képviselő.

Sehol annyit nem szónokolnak, a kereskedelem üdvösségéről, mint nálunk, de sehol sem görditenek annyi akadályt elébe, hogy érvényesülhessen, hogy igazi nemzeti érdekké emelkedjék s hogy teljes nagyságában és pompájában kibontakozzék olyan nagyságban, miként nálunk elkelne. Máshol a nagy államok politikájának tengelye: a legmagasabb értelemben vett kereskedelmi politika, máshol nem ország meghódítását tűzik ki a nagyraevágás céljául, hanem kereskedelmi piacokat igyekeznek biztosítani maguknak s ha történetük valamely korszakát ünneplik, nem diszes tornajátékot rendeznek, hanem vásárra hívják meg a népeket, a szélrózsa minden irányából.

S ahol még gyenge és zsenge a kereskedelem, ott alátámasztják, segítik, ápolják és dédelgetik, jó hírüket költik, legalább mesterségesen akarják emelni, de nálunk a legszívesebben eltennék láb alól, uton-utfélen kikezdi és való-

ságos küzdelmet kell felvennie a kereskedelemellenes politika ellen. Harc a szélmalom ellen.

És furcsa az, hogy akiknek nem szabadna, akik még a jelszavakból, a hitvallásukból is üzletet csinálnak — és sokszor mily fenséges üzletet, azok harsognak a legkeményebben a kereskedelem ellen, mellüket verve, szemüket lesütve. Pedig, hogy másra ne gondoljunk, hány életpályának alapja a kereskedelem? Mi minden függ szervesen össze a kereskedelemmel? Sok ügyvéd tönkre menne a kereskedők nélkül. Sok ujság megszűnne igazi kereskedelem hiányában. S hányan lennének földönfutókká, ha nem a kereskedelem látná el őket kenyérrel? S az állam hogyan fokozná bevételeit? A kereskedelem egy nemzet vérkeringése. Ha rendben funkcionál, egészséges a nemzet; ha megakad, megáll, vége mindennek.

S mégis a kereskedő nem érzi az egyenlőséget a társadalomban. Nem érzi hivatásának felismerését és megbecsülését. Nem érzi függetlenségének értékét és erejét. Nem érzi messzire kiható fontosságát. Nem érzi fajsúlyát a társadalomban vele szemben, hanem azért is, mert még mindig — megbicsaklik az önérzete, mert még mindig belepirul, haróftót emlegetnek, ha foglalkozását kérdik. A kereskedő, kinek aprócska földje is van, már csak földbirtokosként szerepel, aki meg belecseppent valami szövetkezetbe, már csak igazgatónak szólíttatja magát, s akinek parányival nagyobb boltja van, az embernyi betűkkel írja ki izléstelen cégtáblákon: áruház.

Mindenki többet sejtet, mint amije van, mindenki többet mutat kifelé, mint amilyen értékű belülről, mindenki a tessék-lássék hive, a nagyzólas embere.

S a jellemrajz aztán lefelé, az alkalmazottakra is ráillik. Kereskedősegéd: egyenesen becsületsértés. Ma mindenki magántisztviselő, hivatalnok, intéző, cégképviselő, be nem jegyzett üzletvezető, főnökhelyettes stb. stb.

III.

A kis fiúnak csak egy kis zümmögés kell, és már alszik. Öreg est borul rá a fiatalokra. Körülöttük senki élő.

Méltóságos asszony, nem fél tőlem?

Én? Még senkitől se féltem soha.

De hát ha én egy igazi seládon lennék, ki visszaél a helyzettel? És éj van. És nem kiabálhat. És ha kiabál, akkor se jöhet senki. Remélem, nem akar kirabolni, egész más area van, semminthogy felelmet tudna ébreszteni.

Az igaz, hogy lopni, rabolni nem tanultam, de csak olyant nem, ami pénzt ér, hanem mást.

És pedig?

Csókot!

De ugy-e nem fogja megtenni?

Nem, nem fogom megtenni, mert én tulajdonképpen gyűlölöm a nőket, a csókos szájukat nem kívánom, és nem is tudok mellettük felmelegedni.

Nem vettem észre délután.

Akkor megtévedtem, és elragadt a hém, csak utóbb jutottam öntudatra, és hogy higgyen nekem, hívom, menjünk ki a hangversenyre.

Igazán menjünk?

Mért? Nem akar talán? Hát mit tehetünk mást?

Beszélgessünk. Oly regényes a helyzet.

szeme tűzfényben ragyog, a kicsi fülek egész kipirosodtak — vár, fél, talán nem is fél, nem is ellenkezik, mikor a szavalás közben erősen átfogják hajló derekát és száján éri egy tapadó csók. Csakugyan kis művész maga! — szólt, felugrott és kilibbent a szobából.

II.

A doctor kimerülten dőlt a diványra; ajtaját, ablakát becsukta, hogy együtt maradjon az édes nőnek tünder illatával. Elgondolkodott. Hinni se akarta, hogy mi történt. Töprengett azon, valjon a szép nő megharagudott-e, vagy pedig épen ellenkezőleg. Ezenközben meg elaludt. És csak arra ébredt, hogy a Frl. Marie hívta: „Herr Doctor, essen kommen.”

Megmosdott, estéli ruhába öltözött és lement a vacsorához. Szeme a nőt kereste. Ott ült a zongoránál. Buja csárdást játszott, olyant, hogy a verandán állók meg nem állhatták, hogy a táncra ne perdüljenek. A doctor hangosan köszön, és a nő abban hagyta a játékokat, felállt, remek ruhában, mosolygó szájjal üdvözlö a doctort: Jól aludt?

Honnan tudja, hogy aludtam?

Úgy képzeltém, mert egész délután nem mutatkozott.

Igen, elaludtam, valami ismeretlen mámor fogott el, részeg voltam, álmodoztam.

Rólam is?

Csak is!

Ah!

A vacsora kellemesen telt el. Egyszerre mindig hárommal beszéltek, így hát rend is uralkodott, megfigyelni, hogy akik egymással akarnak, mit beszélnek, nem lehet. Nem is figyelt itt senki, mert mindenki a vacsora utáni hangversenyre gondolt. De a méltóságos asszonynak nagy baja volt mindig, előbb el kellett altatnia kicsi fiát, a kis Gyulát, és csak azután mehetett mulatók közzé.

Addig hát várjunk. És a doktor szobájába megy, letekint a tengerre, mely ezeryi fényt vet vissza, és dalol csendesen.

Doctorka — szólal meg a délutáni hang — nem jönne egy kis altató dallal föl hozzánk?

Hogyan mehetnék én este az ön szobájába?

Na, ne féljen, erényesősz ur, mi is itt vagyunk — mond a Rogási lányok egyike, és csakugyan ott találja a doctor Honkát és Paulát, a két irigy-természetű nőt, akik már siettetni jöttek, mert a hangverseny kezdődik.

Most maga maradjon itt, Doctor, és ha a Gyuszika elaludt, elkíséri a méltóságos asszonyt a hangversenyre.

És én is jöjlek?

Hát persze, hogy jön. Hiszen maga fogja hozni a táncosokat.

Jó, de hát én csak nem maradhatok itt egy nő szobájában? — szól tettegett hangon.

Majd nem harapják le az orrát, ne féljen. Különbben is itt a kis fiú. Ha meg elalszik, ugysis jönnek.

Hát jó!

Jól esik a lelkeknek, ha többnek látszanak, mint amennyit érnek. Csak azt felejtik el, hogy az ilyen magaviselettel devalválják egyéni értéküket. Lenyomják a mesterségüket. S ha egyszer mégis kérnek valamit a társadalomtól, hát soha sincs erkölcsi súlyuk, semmit sem érnek el, mert senki sem becsüli őket igazi értékük szerint.

S ezek a bajok meglesznek mindaddig, míg igaz, férfias önérték nem költözik a magyar kereskedők lelkébe.

A. T.

H I R E K .

Helyettesítés. Bajsai Vojnits István főispán a Zombor sz. kir. városnál üresedésben levő másodmérnöki állásra Theodorovits Frigyes (Mirkó) zágrabi okleveles gépészmérnököt helyettesítette.

Egyházi zene. A zombori polgári kaszinó egyesületi dalárda kebelében alakult vegyeskar a régi neves egyházi zeneszerzők örökbeesü szerzeményei közül vasárnap délelőtt 11 órakor a karmelita atyák templomában énekelnek. Zöllner: Kirie, Gloria, Sanctus; Fibich: Agnus Palestrina, Salve regina, Ave maris Stella; Keinerstorfer: Adoratio Salvatoris.

Helyettesítés. Bajsai Vojnits István főispán az üresedésben levő vármegyei aljegyzői állásra dr. Zsigmond Gyula apatini tb. főszolgabíró helyettesítette.

Műkedvelő előadás. A zombori iparos dalárda, mely kiváló hanganyagával az utóbbi években sikert sikerre halmozott, az előtte szintén nem ismeretlen téren, a színelőadásban mutatja ki képességeit. Folyó évi május hó 7-én a városi színházban műkedvelő előadást rendez, előadva Feihó Klári c. énekes népszínművet, mely a budapesti népszínháznak egyik legkiválóbb műsor-darabja volt. A jobbnál-jobb szerepek mind elismert műkedvelők kezében vannak, az énekszámok kiválóságát pedig Varga Kálmán és Hrabovszky István biztosítják. Eltekintve attól, hogy ezen törekvő egyesület a közönség támogatására mindenképpen érdemesnek bizonyult, ezen fellépte annál is inkább figyelmet érdemel, mert a hivatásos színészek által nem kultivált műfajnak a népszínműirodalomnak ezen kiváló remeke szinte újdonság gyanánt tekinthető. A javában folyó próbák már most arról tanuskodnak, hogy az érdeklődő közönségnek kellemes estében lesz

Itt a mélyeséges csend, lenn a zajló tenger és a maga piros arca.

De méltóságodnak kényelmetlen így, nagyon fel van öltözve, befűzve, tegye kényelembe magát.

Nem tudom kikapesolni.

Segítek én.

Mit gondol? Hogyan tehetném ön előtt? Hisz engem nem érdekel. Doctor vagyok. Láttam ezernyi női testet, oda se nézek, behunom a szemem.

Jó, én bizom magában.

Sötétet is okozhatunk. Így ni, most a csipkeblouse, aztán a selyemalj, azután... azután, hisz nem látom a sötétben, mi van még... így most aztán rendben van... egymás mellett, egész egymás mellett ülnek, a kezek összeérnek, nevetgélnek, egyszerre csak a szép asszony okosat gondol: Tudja, mit, azt fogjuk mondani, hogy én nagyon felizgattam magam, mert Gyuszi nem akart elaludni, és rosszul lettem, mire maga gyógyítani kezdett.

Csak hogy itt tudják, hogy én nem vagyok orvosdoctor, hanem jogásdoctor.

Ó, maga hamis, akkor megcsalt, én úgy biztam magában, de ha így van, akkor ki kell gondolni valamit.

És el kezdtek gondolkozni.

Ganymedes.

része. A rendezés körül Krump Ferenc buzgólkodik, aki városunk közönsége előtt már mint népszínmű-író is bemutatta magát. Belépőjegyek Ehrlich József üzletében (Rákóczi-ut 6.) előre válthatók, mire a közönség szíves figyelmét szintén felhívjuk, minthogy az előadás napján jegy már előreláthatólag alig lesz kapható. Előadás után az Elefánt szálló helyiségeiben táncmulatság lesz.

A Szól Sándor alapítványra

Gábor Izidor dr. ügyvéd urtól utólag 5 koronát kaptunk, mely adományért az igazgatóság köszönetét fejezi ki.

Arcképleleplezés. Dr. Pertschy Ferenc ny. cs. és kir. főtörzsorvos arcképének leleplezése folyó hó 30-án lesz Szent-fülöpön.

Művészestély. Zsufolt ház előtt folyt le a 26-iki Pintér—Parlagi—Fehér fehér művészestély. Az előadó művészek és előadott darabok kiválósága a közönség részéről nagy tetszéssel találkozott. Bébizonyosodott ismét, hogy lehet kabaret rendezni frivolitások és pikantiériák nélkül is és hogy a művészet ott is hat, hol nincs érzékesiklandozás.

Gyermek a pernyében. A Bácskai Hirlap írja: Egy bajmoki asszony: Géber Mihályné, szül. Himpelmann Éva az ősszel a fagy elől a földben rakta el a répáját. Természetesen a hideg ellen védő szalmával együtt. Most, hogy kitavaszkodott, az asszony kiásta a répát. Az ásás után nagy halom szalma maradt meg, ezt, hogy ne kelljen el-takarítani, Géberné felgyújtotta. Ez nagyszombaton történt. A nagy halom földdel kevert szalma rövid idő múlva elhamvadt. Amikor már mind elégett, az asszony mit se törődött azzal, van-e még alul parázs, veszélyes lehet-e még a gödörben pisllakoló pernye, hanem azonnál ott hagyta és a dolga után látott, bement a házba. Később aztán a gyerekek odagyűltek, vonzotta őket a nagy határ hamu. Bele-beleugráltak és játszadni kezdtek a parázsszal. Az egyik gyermek, Géberné négy esztendő Anna nevű leánya beleült a hamuba, amelytől hirtelen tüzet fogott a ruhája. Irtózatossá jajveszékéléssel rohant be a házba, de mire odaért, borzasztóan megégett. Orvosi beavatkozással azonban meg lehetett volna menteni, de Géberék, akik elég jómódu emberek, egyáltalán nem hívtak orvost önhibájukból megégett gyermekükhöz. A kislány azóta haldokolva feküdt, míg aztán kedden belehalt a rendkívül súlyos és elhanyagolt égési sebekbe. Géberéknek majdnem sikerült megmenekülniök a büntetéstől. A halottkém azonban az utolsó pillanatban észrevette az égési sebeket, jelentést tett a szabadkai kir. ügyészségnek, amely elrendelte a gyermek hullájának boncolását s annak eredményeként meg is indult már az eljárás a lelketlen szülők ellen gondatlanságból okozott emberölés címén.

Orvosválasztás. Bajmokon a megüresedett községi orvosi állást f. hó 25-én töltötte be a képviselőtestület. Négy pályázó közül hármat jelölt az elnökölő Kuluncsits Viktor tb. főszolgabíró. Első helyen dr. Berger Mátyás helyettes orvos volt jelölve, akit miután a másik két jelölt a választási eljárás közben kérvényét visszavonta, az elnök megválasztott orvosnak jelentette ki.

Drágul a szivar. Hir szerint a már rég tervezett szivar, szivarka és dohány áremelkedése ez év július 1-én fog megtörténni és ezzel egyszersmind életbelép az új kules a dohányárusok jövedelmének kiszámítására. Az emelkedés tíz és ötven százalék között váltakozik és ellenszolgáltatásul átkerül egy-két speciális gyártmány a közönséges forgalomba. Itt említjük meg továbbá, hogy az osztrák dohányjövédéki igazgatóság rövidesen új havanna-szivarokat hoz forgalomba.

Muzeumnyitás. A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat muzeumának néprajzítára április hó 30-án (vasárnap) délután 3—5-ig díjtalanul megtekinthető.

Esküvő a halálos ágyon. Bajáról jelentik: Mamuzsics András és Rákóczi Etel már régebben szerették egymást és úgy volt, hogy ezidén házasságra is lépnek. A házasság megkötésének azonban váratlan

akadálya lett. A menyasszony megbetegedett. Ezért napról-napra halasztgatták a házasságkötést. Kedden kijelentette a kezelő orvos, hogy a leány menthetetlen. Meg fog halni. A vőlegény dispencziót kért és kapott. Dr. Fehér Lőrinc tb. főjegyző, anyakönyvvezető a beteg menyasszonyhoz ment, ahol összeadta az ifju párt. Alig kötötték meg a házasságot, a néhány perces menyecske agóniába esett és meghalt. A fiatal menyecskét óriási részvét mellett temették.

Előléptetések az államvasutaknál. Az államvasutak májusi előléptetéseit, mint értesülünk, szerdán irta alá Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter. Ezerháromszáztíz tisztviselő lépett elő. A névsort a legközelebbi napokban publikálják.

Eljegyzés. Szélig József, az újvidéki tikarékpenztár főkönyvelője eljegyezte Szabó Lujzikát, dr. Szabó József hódási kir. közjegyző és neje Trischler Etelka leányát.

Számozott poharakat! A tudóvész és egyéb ragályos betegségek tovaterjedésének megállítására Hederváry Károly gróf belügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, amely külföldi mintára elrendeli, hogy a korcsmákban és vendéglőkben a poharak elcserelését elkerülendő, a sör csak számozott poharakban mérhető ki. A rendelet szerint 1912. évi január elsejéig minden korcsmát és vendéglőt szigorú büntetés terhe alatt, ily számozott poharakkal kell felszerelni.

Megölte az ital. Gyukity Toma csurogi lakos, kinek négy apró gyermeke van s kinek az orvos a szesz italok fogyasztását ismételtelen megtiltotta, a napokban annyira berugott, hogy kocsin vitték haza s reggelre meghalt.

Kifosztott hitközség. A bajai izraelita hitközség házat két ismeretlen egyén kifosztotta. A pénzt tartalmazó Wertheim-szekrény sértetlen maradt, azonban a szentegylet főkönyveit meggyújtották. A megállapított kár mintegy 1000 korona. A csendőrség nyomoz.

Csaló bankár. Nagy szenzációja van Szentesnek. A múlt napokban az ottani rendőrség letartóztatta Jumbert Sandort, aki Óbecsén egy egész sereg embert becsapott. Jumbert Sándor neuregen Óbecsén „Agrária” cím alatt földhitelezetet alakított, amelynek ő maga az igazgatója is volt. Jumbertet Szentesen tartóztatták le, több ügyfelének följelentése alapján. A letartóztatott bankigazgatót, mikor néhány héttel ezelőtt megjelent Óbecsén, senki sem ismerte. Röpivekkel árasztotta el a vidéket és hirdette, hogy Agrária cím alatt banküzletet nyit, amely hihetetlenül olcsó hitelt szerez földesgazdáknak. Lánconként 1600—1800 koronát ígért, míg a fővárosi pénzüzetek 1000—1200 koronánál többet a legzsírosabb bácskai földre sem adnak. Igen sokan keresték föl kölcsönért az Agráriát, melynek igazgatója nyakra-főre alkalmazta a tisztviselőket és ügynököket a főtéren berendezett elegáns irodában. Azt hirdette, hogy hatvan millió korona amerikai pénz áll rendelkezésére, amelyet földvásárlási célokra a Tisza mentén akarnak elhelyezni. A kölcsönkért előleget vett föl, de a hitelt nem szállította. Husvétra elutazott, de a hoppon maradt kölcsönkérők följelentették és csendőrökkel hozatták vissza. Jumbert pazarló életmódot folytatott, minden este pezsgőzött és nagy összegekben kártyázott.

Meteor az időjárásról. Május havának változó napjai 1, 5, 12, 15, 21, 23, 26, 28 és 31-re esnek. Május elseje enyhe jellegű, az elseji változás inkább zivataros, mely esetleg jégesővel is járhat. Követőleg aztán állandóbb jellegű enyhe idő várható, 11-én azonban Jupiter kerül együttállásba, mely erős hőszűledést van hivatva hozni, utána változó, de inkább száraz, mint csapadékos, míg 26-án Szaturnusz fenyeget újra, amelynek hideg jellegét azonban Merkúr együttállása, amely ugyanazon napra esik, mérsékli. Ezután május hó vége enyhének és csapadékosnak ígérkezik.

Uj!

R U H A B É R L E T .

Uj!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a raktáromon levő legfinomabb angol, francia és magyar szövethöl tetszés szerinti választás és megrendelés szerint alább felsorolt ruházati árukat, legjobb kidolgozásban és árban **4 év alatt** szállítom:

négy nyári saccó szabású öltöny,
három tavaszi „ „ „
két téli „ „ „
egy Ferenc József vagy frack „ „
egy zsaket vagy szmoking „ „

egy téli kabát,
egy felsőkabát,
két divatnadrág,
két divatmellény

összesen **kilencszázhatvan korona**, mely összeg havonkénti **20 koronás** részletekben a cég által a megrendelőnek beküldött nyugta ellenében lesz fizetve.

Alulírott cég kötelezi magát arra, hogy azon ruha helyett, amely nem felel meg, másikat készíteni. A cég kötelezi magát a ruhák jókarban tartását díjtalanul eszközölni.

Magamat a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

K N I P L J Á N O S

uri és katonai szabó Zombor, Petőfi-utca 4. sz., a Nikollits palotával szemben.

20—15

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról
május hó 4-én és 5-én Zomborban lesz, kéri a hölgyközönséget, illetve mélyen tisztelt vevőit, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, sziveskedjenek **bajai címére**, vagy **Hirth János** ur címén **Zombor** (Kossuth-utca) vele tudatni.

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében kaphatók az április negyedik hetében megjelent következő újdonságok:

Kubinyi József, Asszonyok — emberek. Elbeszélések. Ára 2 kor.

Magyar társadalomtudományi szemle. A magyar társadalomtudományi egyesület folyóirata. Szerkeszti az igazgatóság Apáthy István, Gaal Jenő, Jancsó Benedek. IV. évfolyam. 1911. április. 4. szám. Megjelenik évenként tízszer, július és augusztus kivételével minden hó 15-én. Ára 2 kor.

Ifj. Wlassics Gyula, Az én gályám. Ára 2 korona.

Balázs István dr., Kecskemét, Alpár, Szikra-erdő. Tanulmányi kirándulás. Ára 1 kor.
Serényi Gusztáv, Vért és pénzt. Ára 80 fillér.

Katonai tanintézetek fővételi szabályai. Magyar és német nyelven. Ára 2 kor.

C S A R N O K .

Bad-Kirchberg.

Bad-Kirchbergen játszik a zene,
Sok uri nővel, férfival tele,
Meg-megtelnék a szék- és padosorok.
Én meg messzére elbarangolok.

Vadregényes erdei magányon
Végigvezet egy picinyke lányom,
Ezt követem, eljutva messzére,
Majd eldől, hogy mi lesz a vége.

És a vége? — Lőn egy kicsi lányka,
Ott guggolgat hófehér ruhába,
Nem érdekli a zene már, semmi:
„De jó volna koporsóban lenni!”

„Mi a bajod, halovány leányka?
Csak ki szeret, vonul így magába,
Ha meg szeretsz, hát viszont szeretnek,
Kell a csókok minden embereknek.”

„Kellted eddig, de most az a férfi
Szerelmes szívemet sehogyan sem érti,
Elhagyva, egymagam elülök így vadon,
Ő meg csókolózik tul egy másik padon.”

„És te busulsz rajta? im itt vagyok férfi,
Aki a szivedet szívéből megérti,
És vágyom utánad, légy az enyém gyermek,
Hévülő ajkammal csókoljak, szeretlek.”

Ott meg tülről hallik esőkok cuppanása,
Itt enyém a lányka szíve dobbanása.
Bad-Kirchbergen pedig zugva-zug a zene,
Tul a padon meg itt nem törődnek vele,
Csak, mikor a moll-ból átesapnak a durr-ba,
Mi is összeforrunk egy mézédés esőkba.

H. Oszkár.

Itt vagyok újra.

Itt vagyok újra; dús palota, erdő,
A pusztá róna nem való nekem.
Ide láncolt, úgy érzem mindörökké,
Sok álom, emlék, szerelem...

És itt van az édes birodalmam,
És itt szenvedtem oly nagyon sokat,
Legszébb nyaram itt hajlott át az őszbe,
S itt hantoltam el ifjúságomat.

A falu szelid, ájtatos csendjében,
Forrongó lelkem nem talál hazát,
Én imádom a város lüktetését,
A vihart, az életesatát.

A küzdelemre vagyok én teremtve,
Én a lét viharadara vagyok. —
S itt pusztuljon el rakoncátlan lelkem,
Itt öljenek meg a dalok!

Peterdi Andor.

Mesék az életből.

— Levél. —

Irtá: Schmidt L. József.

Ugy félek, hogy egyszer visszaküldi
alkalmatlankodó levelem. Igaza lenne. Hiszen
nekem már nincs jogom írni, tolakodni,
remélni.

Már nincs!
Egyszer régen — talán el is feledte
már — megengedte, hogy mint „barátja”
néha felkeressem levelemmel, hogy érdek-
lődjem a Maga soráról és irhassak életem
egyhangu folyásáról — a mult említése nélkül.

És én élek most ezzel a maga adta
jogommal. Mert hát az idő lassan-lassan
éveket állít az édes mult és színtelen jelen
közé, azért én még mindig szeretem tudni,
szeretném tudni, hogy délután 6 óra tajt
ma mit csinál? Ha leszál az alkony, gondol-e
néha arra, hogy valamikor nagyon régen...
olyan szép volt a csillagdus est... hogy
ilyenkor tanulnia kellett volna és Maga egy
bolondos poeta lelkű gyerekek izzó, szerel-
met lehelő őszinte sorait böngészte, olvasta
— lopva, titokban... hogy Maga megértette
azt a küzdésteli, ezer akadállyal dacoló szüzi
szerelmet... hogy megrabolta éjjeli nyugal-
mát és vigasztaló, jóleső ártatlan szavakkal

becézte, védte, óvta és bátorította a Maga
szőkefürtű, bobó poetáját.

Emlékszik-e?

Avagy talán az a vágyteli, sóvárgó
szerelmes egynehány esztendő igaz sem volt?
Talán csak úgy végálmotam azt a babonás
szépségű mély szerelmet?

Nem! Nem álmotam!

Büszke alázattal, szemérmes rajongás-
sal, dobogó szívvel gondolok, emlékszem
vissza Magára! Szikkadt ajakkal lázas sza-
vakat tördelek, morzsolok...

Mintha ma is látnám azt a sovány,
hosszu ujjú, viaszarcu, kemény barázdás
gyerekembert, aki olesó vékony kabátkában
metsző, jégtermő, havas szélben öt-hat óra-
hosszat ténfergett ablaka előtt, leste a fehér
függönyön végigsikló elnyult alakokat és
diadalmas, vérző örömmel ismerte meg a
Maga árnyékát. És olyan boldog volt. Olyan
édes volt e várakozó ténfergés.

Ugy el tudtam beszélgetni azzal a
fel-feltűnő árnyal. Talán nem is Magáé
volt? De én szent áhitattal hittem!

Rátapadó fénylő szemem vizsga vággyal,
föltő szeretettel becézte. Hej! ha az a sok
lázasan elsuttogott szerelmes szó nem vészett
volna el az ezüst sugáru éjszakában. Ha az
az alaktalan szürke árnykőteg elmondhatta
volna Magának azt a vádnélküli fájdalmas
boldogságot! Ha az árny beszélni tudott
volna!

És az a kóbor, szürke diák kacagta a
csontmaró hideget. Rendületlen bizakodással
lesett... hátha... csak egy szó... egy
pillantás! Semmi.

Kialudtak a lámpák. Mint megvakult
óriások, fájdalmasan meredtek rám a fénytelen
ablakszemek. S en csak álltam...
vártam... lestem. Ugyan mit vártam?
Ugyan mit?

Mert valamit vártam!

Valami romantikusát! Talán a lassan,
észrevétlen kinyiló ablakból alahulló piros-
rózsát. Talán egy fehérét.

Es megérdemeltem volna. Talán mást
vártam? Talán semmit!

Csak azt tudom, hogy azok a fénytelen
ablakszemek soha ki nem nyitak, hogy fehér
rózsa, pirosrózsa sohasem hullott alá. Csak
azt tudom, hogy vártam, lestem, nagy, valóni
nem tudó szerelemmel — hiába.

Maga remegő pihéggel ki tudja miről
álmotam habos párnái között? Talán nem
is tudta, hogy odalenn éber szemek őrzik,
hogy meg ne lophasák profán lelkek —
édes álmát.

A rajongó, idealizált szerelem fenséges
mámoros éjszakái voltak azok. Minden fehér
volt. Feher volt az álmom, a lelkem, az
arcom, a szerelmem. Fehér és őszinte!

... Álltam és vártam! Egyszer aztán
durva kopogással ének- és szitokszóró em-
berek jöttek részeg tántorgással. Kilöktek az
utra, hol kósza ebek bitang hada megugatta
tolakodásom, fehér arcom és fehér álmom!

Felriadtam! Belegázoltam a penészes,
köznapni élet pocsolójába és sajtó szívvel —

még egy váró pillantást vetvén sötét ablakára — lassan bandukoltam haza... pihenni, fél éjszakán át küzködni lázban, kétkedő gondolatok chaoszával.

Bocsánat, elkalandoztam. Érdeklődni akartam sora iránt és ime — poétás lelkem álomvilágba ragadott.

Bocsásson meg!

Tépje levelem ezer darabra, szórja a viharba, vagy olvasatlanul a lobogó lángok közé. Mindegy! Már mindegy nekem.

Csak azt írja meg egy szóval: „emlékezem”. Nyugtasson meg! Tegyen boldoggá!

(Ugy-e mennyire megtépzott, meggyalázott az Élet? Valaha tobzódtam a boldogságban! És most? Koldulni járok! Kilincselek megértésért, részvétért! Ne nevéssen ki: de szeretni már nem merek, vagy talán nem is tudok. Tudja Isten!)

En már leszámoltam! Nekem a mult gyönyöreit után nincs mit várom az emberektől, az élettől. En már csak emlékeimben élek. Par fakó levél, egy kis kékszalagos ibolyacsokor, pár rosszul rimelő vers... ez az én világom! Ha korbácsol az Élet, ha valami fáj, ha még egyszer szeretni akarok, megviselt emlékeim közé menekülök. Csendes, szerény emlékek, de nekem drágák, kedvesek, mert Maga adta. Magának köszönhetem, hogy valaha éltem, hogy még élek.

Valamikor édes, komoly szemeiben megtaláltam a szerelmet. Megtaláltam mindent. Ma nem találok egy jótányi szeretetet, mert hidegek, hazugok, pózólok az emberek. És azért riadtan futok a fonnyadt ibolyacsokor kékszalagos világába és szerelmet, részegítő mámort, hosszú idők tisztító utján megtisztult megnyugvást, reményt találok. Hiszen szeretett egyszer, valaha. Legalább azt mondotta. És az azóta lepergett annyi hazug szerelem, buja csók, idegölő ölelés után oly jól esik tudni, hogy volt valaki, aki szeretett, aki testét nem kellett, aki lelkével megbabonázta lelkemet.

Volt egyszer egy kis lány... kit imádtam, kit szerettem. Ki szeretett a lelkemmel, a lelkével és kinek csókját még álomban sem izleltem. Még álmaimban sem.

Olyan volt mindez, mint a tavasz. Csupa remény. Csupa fakadó rügy. Sokat ígérő bimbó. Csattogó madárdal. És mindenhol és mindenütt kőszá szellő kusza szárnyán vágató bódító ibolyaillat tenger áradata. A fehér égen fényes, formátlan, lebegő, egymásba futó, ölelkező felhőfoszlányok. Tavasz, finom élni, szeretni tanító tavasz.

Még egy ilyen tavasz! Ó még egy!

Látja, ugy-e, érzi, hogy az én lelkem még mindig a régi megigézett poéta lélek. Azt az édes rózsaláncot, melynek töviseit Maga oly gondosan kitépegette, én még mindig dalolva viselem. En még mindig emlékezem.

S olyan jól esne, ha tudnám, hogy Maga kicsi hajlokában tud és mer emlékezni. Oly jól esne, ha tudnám, hogy ilyenkor ibolyatermő tavasz idején sok ráérő idejében egy-egy pillanatig szégyenkezés nélkül őszintén emlékezne. Nem réám! Ó nem! Tudom, hogy tulinom gyermeki kedélye, lelke rám nem mer gondolni, emlékezni! Legfeljebb — ha lelkemre!

Látja, érzi-e, hogy én emlékeimben élek, hogy rajongó szeretettel gondolok vissza arra az egynehány szép szerelmes gondokkal fűszerezett tavaszra.

Bocsásson meg, ha talán tolakodó kéresemmel megzavarom. Nem kérek sokat, csak azt írja meg, hogy „emlékezem”.

... S ha talán multjába visszavezető utat szegélyező virágos és virágtalan romok között nem találna meg a mi romba hullott világunkat, akkor is írjon! Akkor se sokat. Röviden: „nem emlékezem”.

És akkor talán kikacagom hinni tudó balgaságomat. Vagy talán sirni fogok könnytelen zokogással. És az a gyászos bugó hang el fog verődni Hozzád, hogy megkérdezzen Téged: mikor hazudtál? Akkor vagy most?

És arra ugyan mit fog felelni nekem, kit már csak glóriás emléke köt e hazug röghöz és ki maradok a Maga örökké emlékező szöke

Poétája.

HIRDETÉSEK.

Megnyitás!

Alulírott mély tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a régi jó hírneves gyógyvízzel bíró „Falcione”

gőzfürdőt

bérbe vettem, és mint 15 éves gőzfürdő és vizgyógymester saját vezetésem alatt fogom vezetni, ugymint:

Gyógyfürdők masszázsal és zuhanyal, I. és II. oszt. modern kádfürdők.

Május hó 2-ától reggel 5 órától este 7 óráig nyitva.

URAKNAK: naponta reggel 5 órától déli 12 óráig.

HÖLGYEKNEK: naponta délután 2 órától esti 6 óráig; szerdán reggel 9 órától esti 6 óráig.

Egyletek jutányosan szerezhetik be a fürdőjegyet a fürdőbérletnél, I. emeleti lakásán, a fürdőben.

Esti 6 órától 7 óráig zuhanyfürdő 40 fillérért mindennap kapható.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Horváth Béla,

a Falcione fürdő új bérője.

A már megállított jegyek csak május 1-ig érvényesek.

Hirdetmény.

A „Bácsi Földmivelők Szövetkezete” szándékozik mintegy 3000 kat. hold parcellázott és felosztott szántóföldet felmérni, térképezni és törzskönyveztetni. Erre a munkálatokra hitelesítésre képes **mérnököt keres.** A munka azonnal megkezdendő és július 1-ig elvégzendő.

861. szám. 1911.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1911. évi 2505. számú végzése következtében dr. Bugarszky Koszta zombori ügyvéd javára 1290 korona s járuléka erejéig 1911. évi március hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1210 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1911. évi V. 436.2 sz. végzése folytán 1290 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 305 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Kalap-utca leendő eszközésére 1911. évi május hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzüzetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Zombor, 1911. évi április hó 19-én.

Styrum Mór,

kir. bír. végrehajtó.

1656/1911. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Ada községben üresedésbe jött községi irnoki állásra pályázatot hirdetek. Évi javadalom: 1000 kor. fizetés. Pályázati határidő: **május hó 15-ike.**

Okmányokkal felszerelt kérvények a főszolgabírói hivatalban nyújtandók be. Zenta, 1911. április hó 19.

S Z T R I L I C H,

főszolgabíró.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

„OLLA”
GUMMI különlegesség.

A tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező GUMMI 6v szor

Az OLLA szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ára tucatonként 6, 8 és 10 korona.

Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogériákban. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának esekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót” feldicsérni. — Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámat ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/231., Praterstrasse No. 57.

Raktár Zomborban: Törzsay István és Illin Dezső gyógyszerárában. 100—88

Kittüntetéseik:

Arad
Budapest
Belgrád
Lovrin
Berlin
Lugos
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

!! FAJTOJÁSOK !!

REITTER OSZKÁR főkapitánynál

Nagybecskereken kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozott fajtisza telivér

Hófehér Orpington
Hófehér Wyondotte (amerikai kitűnő téli tojók)
Sárga orpington tyúk: továbbá
Hófehér óriási pekingi kacsa

tojások
darabja
60 fillér!

Rázásmentes biztos csomagolás, faladákban ingyenes!!

Allami nagy aranyérmek.

Legelső győzelmi díjak, — hazai és külföldi legelső és legnagyobb kittüntetések. Őszi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű angol emdeni libák is előre megrendelhetők. Darabja 25 korona.

967/1911. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1911. évi 3179. számú végzése következtében Hivatalból képviselt Szénási Béla budapesti cég javára 400 korona s járulékaik erejéig 1911. évi április hó 4. én fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 4000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy nyomda gép nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1911. évi V. 542/2. sz. végzése folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1911. január és február 22. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 81 kor. 98 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig Zomborban Kossuth Lajos-utca leendő eszközlésére 1911. évi május hó 9-ik napjának délelőtti 10¹/₂ órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1911. évi április hó 19-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

974. szám. 1911

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1910. évi Sp. II. 665. számú végzése következtében dr. Thurszky Zsiga zombori ügyvéd által képviselt Zombor szab. kir. város javára 1000 korona s járulékaik erejéig 1911. évi január hó 5. én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2006 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1911. évi V. 19/5. sz. végzése folytán 1000 korona tőkekövetelés, ennek 1910. évi november hó 1. ső napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 171 kor. 86 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig Zomborban Posta-utca 2. szám leendő eszközlésére 1911. évi május hó 6-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 197. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1911. évi április hó 19-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Egészségéről van szó! -. Igyék naponta 1-2 palack

Szent István védjegyü Dupla Malátasört,

mely üdit, gyógyit. 10-6

A sörparban korszakot alkotó a Kőbányai Polgári Serfőzdeinek ez a világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üditő ital, de csodálatos gyógyhatása is van, idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység, álmatlanság, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben,
Korányi tanár Budapesten. Glax tanár
Abbáziában és számos szaktekintély.

Bécs város kényes izlésű közönsége
évenként két millió palacknál többet
fogyaszt ebből a magyar sörből.

Főraktár: **Ráczits és Czvrkusits** fűszer- és csemegekereskedésében

Telefon 29.

ZOMBOR.

Telefon 29.

Eladó ló.

Egy **egyfogatuba**
igen alkalmas jóvérű, szép,
gyors és szelid **ló** eladó
dr. Rapp orvosnál Szondon. 2-1

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha fehér „Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kerti butort fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók: 8-4

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Bács: Resch József.
Hódság: Rausch Ede.
Kula: Réceseí Miksa.

Szabadka: Wachsmann Jenő és Tsa.
Titel: Nonnenmacher Endre.

**ALLANDÓ BÚTOR-
KIÁLLITÁS**

ÉS ELADÁS

AZ IPAROSOK ÁRUCSARNOKÁBAN

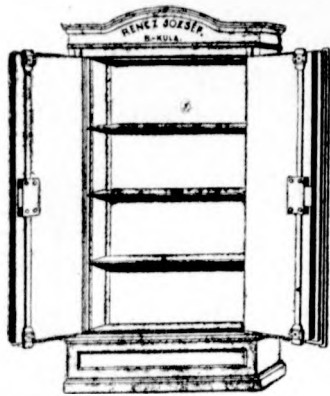
ZOMBOR.

Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye.

RENCZ JÓZSEF

vasrács és pénzszekrénygyára

KULA (Bácsmegeye).

Készít
**lépcső-,
erkély- és
folyosó-
rácsoza-
tokat,
sir- és
sirbolt-
szegé-
lyeket,
vasbla-**

kokat stb. minden e szakmába vágó
— munkákat a legjobb kivitelben. —
Jutányos árak! 12-6 **Pontos kiszolgálás!**

851/végreh. 1911. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 192. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1906. évi 12745 számú végzése következtében dr. Czeisel Lajos zombori ügyvéd által képviselt Bajai kereskedelmi és iparbank javára 520 korona s járulékaik erejéig 1906. évi február hó 21 én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1972 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1909 évi V 798/12. sz. végzése folytán 360 kor. hátr. tökekövetelés, ennek 1906 évi május hó 1-ső napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 206 korona 44 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Tökölly-ut 66. sz. leendő eszköz léserre 1911. évi május hó 3-ik napjának délelőtti 10¹/₂ órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1911. évi április hó 12 én.
Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Bérlő: **Germaun I.**

GŐZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től
d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán,
pénteken mindig délután 1/2 2
órától 6-ig.

Kitűnő masszór és elsőrendű tyuk-
szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak
mindennap, vasárnap délután
kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta
kétszer kimosva és állandóan
:: :: friss víz. :: ::

Zombor város üzleti : tájékoztatója. :

Bácsmegeye első ciporaktára **Holländer József** Kossuth Lajos-utca 2. Alapított 1873. évben. Ajánlja óriási raktárát legjobb minőségű férfi-, női- és gyermekcipőkben és papucsokban. Hazai, korbák és külföldi gyártmányokban.

Szalámi! Tisztán sertésbúsból készült szalámi kilónként 1 korona 80 fillérért, valamint esemege-szalonna kilónként 2 koronájával kapható **Bogdán István** hentesüzletében Zombor, Zrínyi-utca 9.

Schlieszer Testvérek divatruháza Zombor. Minden idényre legnagyobb választékban kapható divatkelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batisztok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Varga Kálmán butorműasztalos Zombor, Kules-utca 7. sz. Készít legmodernebb kivitelben családi és uri szobaberendezéseket minta szerint pontos kivitelben; menyasszonyi butorok versenyképes árban úgy bel-, mint külföldi gyárakkal szemben.

Házi iparilag előállított FEHÉRNEMŰEK a leggyorsabbtól a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.” — Nagy raktár **divatkelmekben és vászonneműekben.** — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor.** Kossuth Lajos-utca. 50-10

Ehrlich Nándor fia épület- és diszműbádogos vízvezeték, fürdő és closet-berendezési vállalat. Állandó nagy raktár konyhaberendezési cikkekben. Rákóczi ut 6. sz. Zombor.

Raics József polgári és katonai férfiszabó Zombor, Széchenyi-körut. Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Dobozkészítés. Gromilovits András könyvkötészet (Zombor, Zrínyi-utca 1. sz.) dobozkészítésre berendezte és e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállal. Kataszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron. Könyvkötői munkák a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmánya. Autogén hegesztési telep.

Sztanisits Milán üveg, porcellán, lámpa, ivó-készlet, tükör- és képkeretraktára Zombor, Szent-György-tér, a városházával szemben. Új épületek beüvegezése, valamint e szakmába vágó összes munkák elvállaltatnak.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Ugry István kályhás és agyagárugyáros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányu I-a Chamotte kályhát, tűzhelyeit stb. áruit. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltetnek.

Biebert János férfiszabó Zombor, Anna-utca. A legelegánsabb ruhák a legrövidebb idő alatt elkészíttetnek. Szolid árak!

Hóger Márton butor-asztalos Zombor, Széchenyi-körut. Elvállal háló- és ebédlő-szobák berendezését, valamint e szakmába vágó összes munkák elkészítését.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész sir- emlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fűrészelés és csiszolás.

Zombori Iparosok Árucarnoka. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.

Kisebb kőművesmunkákat, ugymint: átala- kításokat, javításokat, fürdőkádakat, fayance- és keramit burkolatokat, rabc és betonmunkákat legszolidabb árak mellett vállal **Szávits János** kőművesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Bezdáni-utca 7. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltetnek.

Nagy, butoreladás! Olcsó! Jó! Tartós! **Özv. Adler Adolfné** butorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye Zomborban, Kossuth Lajos-utca. Főraktár: Sándor Béla-utca 9. — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezésekben. Rész- letfizetésre is.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus- utca 21. — Belföldi és porosz kőszén, továbbá koks és vágott fa kicsinyben blom- birozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Koks és szén waggonként nálam megrendelhető.

Nagy raktár elsőrendű zongorák és piani- nókban **Raab Károly**

hangszerkészítőnél, Zombor,
Zrínyi- és Orgona-utcaiban.

— Legolesőbb zongora-köl-
csön intézet. — Javítások
és hangolások elfogadtatnak.

Igazság. Pataj Sándor republikánus lapja,
Zombor. Egész évre 2 korona.

**Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és kép-
keret raktár: Scherer M.** Zombor,
Kossuth Lajos-utca. Kárpitozott butorjavítás,
képkeretelés és üvegezés. E szakmába vágó
bármimemű munkák vidéken is elvállaltatnak.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak
stb. a legmodernebbül és legolesőbban
készít **Goeser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. —
Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kitüntette.

Bittermann N. és Fia

könyvnyomdája
:: ZOMBOR, ::
a vármegye palotájában.

Csinos és izléses nyomtat-
ványok a legrövidebb idő
alatt készülnek.

Községi nyomtatványokból
nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevá-
sárlási áron.